

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.747/2009/2.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Sonkoly Judit ügyvéd (által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Subasicz Éva ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2009. november hó 9. napján kelt 5.P.20.070/2009/19. sorszámu ítélete ellen az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 1999. december 14-én a **(alperes jogelődjének neve)**-al, az alperes jogelődjével vissza nem térítendő támogatásra szóló szerződést kötött. Kötelezettséget vállalt arra, hogy a **(ipari park neve)** Ipari Parkon megvalósítja a szerződés 3. számú mellékletében részletezett infrastruktúrafejlesztési beruházást, amelyhez a minisztérium 13.140.000,- Ft vissza nem térítendő támogatást biztosított. Rögzítették, hogy a felperes az igénybe vett támogatással létrehozott vagyont csak a támogató előzetes jóváhagyásával idegenítheti el, apportálhatja vagy adhatja bérbe. Jóváhagyás nélküli elidegenítés

vagy bérbeadás esetén azt köteles visszafizetni. A szerződés 1. számú mellékletének 1. pontjában az alapszerződéssel egyezően határozták meg a beruházás tárgyát, utalva a 3. számú mellékletben foglaltakra. A 2. pont szerint az 1. pontban megjelölt vagyont a felperes csak a támogatási döntést hozó előzetes jóváhagyásával és a szerződésben rögzített kötelezettségek más által történő átvállalásával idegenítheti el, vagy adhatja bérbe.

A beruházás fejlesztési területéhez a **(település neve)**, külterület 1.../11-13., 1.../26-29., 2.../1-2., 3.../19. helyrajzi számú ingatlanok tartoztak, melyek közül a 1.../29. helyrajzi számú utóbb megosztásra került, abból - többek között - a 1.../33. és 35. helyrajzi számú ingatlanok kerültek kialakításra. Közülük kizárólag a 1.../12. helyrajzi számú képezte a szerződés megkötésekor a felperes tulajdonát.

A támogatás folyósítása megtörtént és a felperes a beruházást végrehajtotta.

A perrel érintett, elkészült közművek a 1.../8. helyrajzi számú ingatlanon találhatók, amely 1998. október 27. napjától **(település neve)** Város Önkormányzatának tulajdonában áll.

A beruházás befejezését követően a felperes néhány, az ipari parkhoz tartozó és már tulajdonát képező ingatlant értékesített, amelyhez nem kérte a támogató hozzájárulását.

A Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti Területfejlesztési Hivatala területfejlesztési elnökhelyettese 2003. november 14-én kelt levelével felszólította a felperest 13.087.035,- Ft támogatás és annak 9.087.650,- Ft összegű késedelmi kamata visszafizetésére. Felszólításának indokolása szerint a felperes szerződést szegett, amikor a fejlesztéssel érintett ingatlanokat hozzájárulás nélkül elidegenítette.

A felperes 2003. decemberében kelt válaszában állította, hogy az elkészült víz-, szennyvíz-, villany- és gázvezetékek, valamint tartozékaik jelenleg is a tulajdonát képezik, míg az ipari park területén kiépített közutat a települési önkormányzat részére adta át, a vasúti átjárót pedig a MÁV-nak. Kérte a rendelkezés visszavonását.

Az alperes 2003. december 30-án és 31-én összesen 2.810.092,- Ft-ot inkasszált a felperes bankszámláiról, majd 2004. április 9. és június 25. között 2.527.141,- Ft, 2004. november 8. és 2005. január 17. között pedig további 21.332.713,- Ft beszedésére került sor.

A felperes a Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti Területfejlesztési Hivatala területfejlesztési elnökhelyettesének levelét határozatnak tekintette, mellyel szemben kereseti kérelmet terjesztett elő a Fővárosi Bíróság előtt 7.K.31.164/2004. ügyszámon. A bíróság a pert 19/II. sorszámu végzésével megszüntette. Határozatának indokolásában rámutatott, hogy a támogatás visszatérítésével kapcsolatos jogvita elbírálása során az általános hatáskörű bíróság jogosult eljárni.

A felperes keresetében 24.701.826,- Ft és ezek inkasszálásától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a támogatás alperes jogelődje általi elvonása jogszerűtlen volt, miután a beruházással létrehozott vagyont nem idegenítette el, ahhoz kizárólag a közművek tartoznak, amelyek jelenleg is a tulajdonában állnak.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődleges védekezése szerint a követelés elévült. Másodlagosan - érdemben - arra hivatkozott, hogy a felperes a beruházással érintett ingatlanok alperes jogelődjének hozzájárulása nélküli elidegenítésével szerződést szegett, mivel a beruházás az érintett ingatlanokon értékemelkedést eredményezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 24.669.763,- Ft és az egyes részösszegek után azok inkasszálásának időpontjától járó késedelmi kamatainak megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozata indokolásában megállapította, hogy a támogatással létrehozott vagyon a felek szerződése szerint a beruházással létrehozott infrastruktúrára vonatkozik, az azokkal érintett ingatlanokra nem. Miután az infrastruktúrát a felperes nem idegenítette el, részéről szerződésszegés nem történt, tehát az inkasszálás jogszerűtlen volt. Ennek következtében az alperes az elvont támogatás visszafizetésére köteles, kivéve azt a 2.810.092,- Ft-ot, amelyet 2003. december 30-án és 31-én szedett be a felperestől, mivel e tekintetben a követelés elévült.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak részbeni megváltoztatása és a kereseti kérelem teljes elutasítása érdekében. Jogi érvelése egyezett az általa az elsőfokú eljárásban kifejtettekkel azzal az eltéréssel, hogy a követelés elévülésére már nem hivatkozott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az állam szervei által biztosítható pénzügyi támogatások jogi háttérét adó 31/1998. (II.25.) Korm. rendelet 11. § (2) bekezdéséből, az 1996. évi XXI. törvényből, valamint a 263/1997. (XII.21.) Korm. rendeletből következően az infrastruktúrafejlesztés állami támogatása alapvetően támogatási szerződések megkötése útján realizálódik. A szerződés a polgári jog alapvető jogi kategóriája. Fogalmára és jellemzőire a kötelmi jog általános szabályait kell alkalmazni, kivéve, ha a jogfogalmat alkalmazó szabály ettől eltérően rendelkezik. Miután az infrastruktúrafejlesztésre irányuló támogatási szerződésekre vonatkozóan eltérő rendelkezés a speciális jogszabályokban nem szerepel, a felek jogvitája az általános hatáskörű bíróságra, polgári peres útra tartozik. Ez következik a Ptk. 1. § (1) bekezdésének rendelkezéséből is, amely kimondja, hogy a törvény az állampolgárok, valamint az állami, önkormányzati, gazdasági és társadalmi szervezetek, továbbá más személyek vagyoni és egyes személyi viszonyait szabályozza. A 7. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a törvényben biztosított jogok érvényesítése - ha törvény másképpen nem rendelkezik - bírósági útra tartozik (BH 2009/12/361. számú eseti döntés). Ezt támasztja alá, hogy a felek maguk is szerződésként nevesítették jogügyletüket. Miután a támogatási szerződés a felek között polgári jogi jogviszonyt hozott létre, a jogvita eldöntése során alkalmazni kell a Ptk. szerződési szabályait, így a 207. § (1) bekezdésének

megfelelően szükséges értelmezni a támogatási szerződés rendelkezéseit, ezen belül, hogy mi minősül „támogatással létrehozott vagyonnak”, mivel korlátozó szabályokat ennek elidegenítésére, hasznosítására vonatkozóan kötöttek ki.

Helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság határozatában, hogy a szerződéssel érintett vagyon körébe azok az ingatlanok, amelyeken a beruházások megvalósultak, nem tartoztak, tartozhattak bele. Ezt az álláspontot a következők támasztják alá:

- Az ipari parkot olyan ingatlanok alkotják, amelyek a szerződéskötés időpontjában **(személy neve)** magánszemély tulajdonában álltak. Csupán egy ingatlan volt, ami a felperesi társaságé, a 1.../12. helyrajzi szám alatti. Mivel a felperes a perrel érintett ingatlanoknak már a támogatási szerződés megkötésének időpontjában sem volt tulajdonosa, és erről kellő gondosság mellett a támogatónak is tudnia kellett, azok elidegenítése, megterhelése tekintetében kötelezettséget nem írhatott elő a támogatott számára. A szerződő felek tehát a támogatással létrehozott vagyon fogalmába az ingatlanokat nem érthették bele.

- A szerződés 1. számú melléklete azt a vagyoni kört, amely csak a támogatási döntést hozó előzetes jóváhagyásával és a szerződéses kötelezettségek más általi elvállalásával idegeníthető el, úgy határozza meg, hogy utal a beruházás 3. számú szerződési mellékletben rögzített műszaki és pénzügyi tartalmára. E melléklet viszont ingatlanokat nem sorol fel, kizárólag utat, járdát, vasúti átjárót és közműveket. Így az alapszerződés és mellékleteinek értelmezése sem vezethet odáig, hogy a rendelkezési jog korlátozása az ingatlanokat is érintette volna. Az elkészült, perben vitatott közművek pedig olyan ingatlanon létesültek, amely már a szerződéskötéskor is **(település neve)** Város Önkormányzatának tulajdonában állt.

- Kétségtelen, hogy nem a 2004. május 3-i állásfoglalást adó **G...** (jelenlegi alperes) kötötte a perbeli szerződést, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy az az általa is alkalmazott, perbelivel tekintetben azonos szövegű blankettaszerződést miként értelmezte. Álláspontja egyezett az elsőfokú bíróságéval tekintetben, hogy az ingatlanok a szerződéses vagyon részét nem képezték, így azokra a rendelkezési jog korlátozása sem terjedhet ki.

- Ugyancsak arra utal, hogy az ipari park ingatlanait a szerződéses korlátozó rendelkezés nem érintette, hogy a támogatóban fel sem merült az elidegenítési tilalom ingatlan-nyilvántartási bejegyeztetése a felperesi kötelezettségek biztosítására annak ellenére, hogy az 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 17. § (1) bekezdés n) pontjának rendelkezése szerint erre jogi lehetőség van.

- Az alperes arra sem hivatkozhat alappal, hogy a kiépített közművagyon, a vezetékhálózat az adott ingatlan alkotórészeként vagy tartozékává vált volna (Ptk. 95. § (1)-(2) bekezdések). A vezetékek földrészlet alatt vagy a fölött való elhelyezése olyan műszaki megoldás, amely nem a talajjal való egybeépítés révén jött létre, a közművek nem a föld, hanem a harmadik személyek tulajdonában álló települési közműrendszer alkotórészeként váltak. E közműrendszer összetett dolog, alkotórészekből és tartozékokból áll, amelynek gazdasági rendeltetése az érintett fogyasztók ellátása. A rendszer egyes részei a teljes rendszeren belül alkotórészként viselkednek, amelyeken a Ptk. 95. § (1) bekezdése értelmében külön tulajdon nem állhat fenn, azon a rendszer további részeinek tulajdonosaival közös tulajdon keletkezett (Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.195/2009/10. számú határozata). A közművagyon a föld jogi sorsát nem feltétlenül osztja, maga az ingatlan elidegeníthető anélkül, hogy a vezetékhálózat tulajdonjoga az új tulajdonost illetné.

Pf.I.20.747/2009/2.szám

- Végül nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a fejlesztés nem kizárólag támogatásból valósult meg, a kivitelezés jelentős részben önerőből készült, ami a támogatással együtt eredményezte az ingatlanok megnövekedett használati, hasznosítási lehetőségét.

Mindezek együttes értékelésével megállapítható, hogy a felperes a támogatási szerződés alapján fennálló kötelezettségeit, a szerződéses rendelkezéseket nem szegte meg. Kizárólag ingatlanokat értékesített, hasznosított, amelyek nem tartoztak a támogatással létrehozott vagyon körébe, ugyanakkor a kiépített közművek - mint a szerződéses vagyon részei - jelenleg is a tulajdonában állnak (kivéve azt, amelyet jogszabály alapján - nem vitatottan - köteles volt más szervre átruházni).

Az alperes tehát a felperes szerződésszerű magatartása ellenére vont el inkasszáls útján a korábban átutalt támogatási összeget a felperes számlájáról, amire a szerződés rendelkezései nem adtak jogi lehetőséget. Szerződésszegő magatartásával a felperesnek kárt okozott, megvalósultak a kontraktuális kárfelölősség alkalmazásának feltételei, ezért kártérítéssel tartozik a Ptk. 318. § (1) bekezdése és az ennek megfelelően alkalmazandó 339. § (1) bekezdése szerint.

A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdései alapján az alperes a károkozó körülmény folytán a károsult felperes vagyonában beállott csökkenést köteles megtéríteni, amely a nem vitatott mértékű inkasszált támogatási összegből áll. Köteles továbbá a kártérítési összeg után késedelmi kamat fizetésére is az egyes részösszegek elvonásának időpontjától kezdődően a Ptk. 360. § (1) bekezdés és 301. § (1) bekezdésnek megfelelően.

A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - kisebb indokolásbeli kiegészítéssel - annak nem fellebbezett részét nem érintve a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes perrel kapcsolatosan, jogi képviseletével összefüggésben a másodfokú eljárásban felmerült költségének viselésére. Ennek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alkalmazásával a pertárgyérték figyelembevételével a másodfokú eljárásban kifejtett munkamennyiséggel arányosan határozta meg.

A pervesztes alperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt 900.000,- Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad (1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés, 4. § (1) bekezdés).

Szeged, 2010. március hó 19. napján

Dr. Mányoki Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bírő

Dr. Hámori Attila sk.
táblabírő